

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Az EU bővítési stratégiája**[COM(2015) 611 final]**

(2016/C 133/07)

Előadó: Ionuț SIBIAN

2015. november 10-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Az EU bővítési stratégiája

[COM(2015) 611 final].

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció 2016. január 29-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2016. február 17–18-án tartott, 514. plenáris ülésén (a február 18-i ülésnapon) 170 szavazattal 14 ellenében, 11 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság támogatja, hogy az Európai Bizottság a csatlakozási folyamatban kiemelt hangsúlyt helyez a legfontosabb elemekre, rámutatva arra, hogy a bővítési országoknak prioritásként kell kezelniük a reformokat olyan területeken, mint a jogállamiság, az alapjogok, a demokratikus intézmények működése (ideértve a választási rendszer reformját és a közigazgatási reformot), a gazdasági fejlődés, valamint a versenyképesség erősítése. A nyomon követés során kiemelt figyelmet kell fordítani a civil társadalomnak a jogállamiságot és a demokratikus normákat negatívan befolyásoló politikai lépésekkel és fejleményekkel kapcsolatos figyelmeztetéseire.

1.2. Az EGSZB határozottan arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy a részvételi demokrácia minőségét hagyja meg az értékelendő alapvető politikai kritériumok között. További határozott lépéseket kell tenni azzal a céllal, hogy a civil szervezetek érdemi részvételével módszeres munka folyhasson a hatékony és teljesen működőképes operatív intézmények kialakítása érdekében. Ez csökkenti majd annak kockázatát, hogy az államot politikai érdekek ejtsék foglyul, jobban ráirányítja a figyelmet az érintett szereplők elszámoltathatóságára, és biztosítja a reform- és tárgyalási folyamatok inkluzív jellegét és átláthatóságát.

1.3. Az, hogy a jelentéstételnél harmonizált értékelési skálákat használnak, és hogy az egyes országok aktuális állapota, illetve regisztrált előrehaladása egyaránt hangsúlyt kap, növeli az átláthatóságot, lehetővé teszi a kiemelt területekre való összpontosítást és olyan szempontból is hasznos lehet, hogy jobban felhívja a figyelmet a csatlakozási folyamatra. Emellett a vizsgált témák szélesebb köre révén így lehetőség nyílik arra, hogy az egyes országok nagyobb mértékben kivegyék részüket a folyamatból. Fel kell mérni, mennyire jelent ez kockázatot abból a szempontból, hogy eltereli a figyelmet azokról a konkrét kérdésekről, amelyekkel az egyes országok szembesülnek, és lépéseket kell tenni az ilyen kockázatok csökkentése érdekében. E tekintetben alapvető jelentősége van annak, hogy az uniós intézmények és a bővítési országok közötti jelenlegi kommunikációs csatornák és konzultációs mechanizmusok mennyire koherensek, milyen rendszerességgel működnek, és milyen kört érnek el.

1.4. Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottságnak azt a világos üzenetét, hogy minden demokratikus rendszer alapvető összetevője az erős civil társadalom, és elismeréssel nyugtázza, hogy a Bizottság politikai oldalról hozzá kíván járulni, hogy a civil társadalom támogatóbb és kedvezőbb környezetben működhessen, ideértve azt is, hogy a politikai döntéshozatal során érdemi konzultációs folyamatra kerüljön sor a civil szférával. Ez elengedhetetlen ahhoz, hogy megfelelően teljesíteni lehessen a politikai kritériumokat, s egyben referenciapontot jelenthet a csatlakozási tárgyalások folyamán.

1.5. Az EGSZB nagyra értékeli, hogy az Európai Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament intenzívebbé kívánja tenni kommunikációs tevékenységét a bővítési politika előnyeinek és kihívásainak az európai polgárokkal való megismertetése terén, és hogy a szociális partnereknek és a civil szervezeteknek szoros partnerségben, az üzenetek közvetítőjeként jutna szerep ebben a folyamatban.

1.6. Az EGSZB megismétli, hogy átláthatóbbá és inkluzívabbá kell tenni a teljes csatlakozási folyamatot⁽¹⁾. Az Európai Bizottságnak példát kell mutatnia azzal, hogy megkönnyíti a további hozzáférést a tárgyalások dokumentumaihoz, például a tényfeltáró látogatásokról készült beszámolókhöz, a nemzeti jogszabályokról készült szakértői véleményekhez, a TAIEX (technikai segítségnyújtás és információcsere) keretében készült jelentésekhez, illetve közzéteszi az adott régió EU által finanszírozott projektjeinek eredményeit. Ily módon jobban rá lehet irányítani a figyelmet az uniós támogatás hatásaira, és építeni lehet a régióban már megszerzett tapasztalatokra.

1.7. Az Európai Bizottságnak gondoskodnia kell a civil szervezetek kapacitásnövelését (ideértve a politikai szaktudás fejlesztését és az ellenőrzési kapacitás fokozásának támogatását), valamint a média szakmaiságát és függetlenségét célzó pénzügyi támogatás jelentős emeléséről, többek közt a Szomszédspolitikai Civil Társadalmi Eszközhöz kapcsolódó projektek esetében. Továbbra is támogatni kellene a regionális együttműködést és hálózatépítést, építve a régióban már létező jó tapasztalatokra, köztük a nem kormányzati szervezetek (NGO-k) és a szociális partnerek (ideértve az üzleti szervezeteket is) együttműködését és közös munkáját megkönnyítő eszközökre, közös alapként pedig a civil párbeszédből és a tanulás perspektívájából kiindulva.

1.8. Az uniós támogatási programok prioritásainak részeként erősíteni kellene a szociális partnereknek azt a lehetőségét, hogy aktívan részt vehessenek a szociális párbeszédben. Támogatásra van szükségük ahhoz, hogy könnyebben hozzáférhessenek a finanszírozási lehetőségekhez, illetve hogy képesek legyenek hatékonyan részt venni valamennyi gazdasági, szociális és jogi kérdés megvitatásában, többek közt az uniós csatlakozási tárgyalások során. Erősíteni kell emellett szervezeti struktúráikat, belső kommunikációjukat és azt a képességüket, hogy szolgálni tudják tagjaikat.

1.9. Az EGSZB kéri, hogy tegyék hangsúlyosabbá a civil társadalmi konzultatív vegyes bizottságok (kvb-k) szerepét. A konzultatív vegyes bizottságoknak meg kell próbálniuk betölteni azokat az „üres helyeket”, amelyeket a tárgyalási folyamat során más szervezetek nem fednek le, és néhány kiválasztott területre kell összpontosítaniuk. Ezzel kapcsolatban az EGSZB azt kéri, hogy javítsák a kvb-k, illetve az Európai Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament közötti információcsere.

1.10. Az EGSZB arra kéri a térség kormányait, hogy egyaránt támogassák a szociális partnereket és az egyéb civil társadalmi szervezeteket, és szorosan vonják be őket nemzeti stratégiáikba, az uniós csatlakozás felé mutató politikáikba és tárgyalási struktúráikba, valamint az EU által finanszírozott projektek tervezésébe és végrehajtásába. A nemzeti tárgyalási álláspontok és a jogi harmonizáció előkészítésénél az alkalmazkodásból adódó kockázatok meghatározásához szabályozási hatásvizsgálatokat kellene végezni. Alapvetően fontos a nem állami szereplők, így az üzleti szféra, a szakszervezetek és az érintett társadalmi csoportok képviselőinek bekapcsolódása.

1.11. A régió valamennyi országának létre kellene hoznia egy európai integrációs tanácsot, amelyben a magas szintű politikai szervek és a legfontosabb civil szervezetek rendszeres jelleggel együttműködhetnének az uniós integráció folyamatának átláthatóbbá tétele és szélesebb körű megismertetése érdekében.

⁽¹⁾ Részletes ajánlások találhatóak Az európai uniós csatlakozási folyamat átláthatóságának és befogadó jellegének fokozása című, 2014-ben kidolgozott EGSZB-veleményben (HL C 451., 2014.12.16., 39. o.).

1.12. Azok a pozitív lépések, amelyeket egyes országokban a kormány és a civil szervezetek közötti párbeszéd és az együttműködés keretei és mechanizmusai terén megfigyelhetünk, nem elegendők. A jogszabályi rendelkezések hatékony végrehajtását, valamint a konzultációs folyamatok átláthatóságát és következetességét a nemzeti kormányoknak prioritásként kell elismerniük, és az előrehaladást megfelelően nyomon kell követniük.

1.13. Az EGSZB arra kéri a politikai szervezetet, hogy a legfontosabb kérdésekkel, például a magas szinten zajló korrupciós ügyekkel, a közbeszerzési eljárások jobb felügyeletével vagy a politikai pártok finanszírozását szabályozó jogi keret javításával kapcsolatos reformok bevezetésekor és az ezekhez kapcsolódó jogszabályok végrehajtásakor működjenek együtt a civil szervezetekkel. Emellett arra kéri a régió országait, hogy tökéletesítsék az információkhoz való hozzáférés szabadságára vonatkozó szabályokat és ezek gyakorlati végrehajtását, fogadjanak el és vezessenek be jogszabályokat a visszaélések bejelentésével kapcsolatban, és a bejelentők védelmének rendszerét tegyék a gyakorlatban még hatékonyabbá. A nyilvánosság figyelmét fel kell hívni a korrupció bejelentésének lehetőségeire – a civil partnerek ebben megbízható partnerként működhetnek közre. A megkötendő megállapodások betartása érdekében pedig tanácsos lenne a háromoldalú szociális párbeszédet a felek egyetértésével szabályozni.

1.14. A régió országaiban működő politikai szervezetnek támogatniuk kellene az erős és független szabályozó szervek – mindenekelőtt az albániai és a szerbiai modellhez hasonló ombudsmani intézmények –, valamint az információkhoz való hozzáférés szabadsága, a magánélet védelme, a korrupció elleni küzdelem, a pénzügyi ellenőrzés és a választások területén tevékenykedő szervek működését. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az alapjogok – különösen a kisebbségvédelem – terén működő civil szervezetek munkáját kiegészítő ombudsmanok hozzájárulása döntő lehet.

1.15. Mivel a Nyugat-Balkánon igen magas a fiatalok munkanélkülisége, az EGSZB azt javasolja, hogy az EU ifjúsági garanciáját terjesszék ki az ebben a régióban található csatlakozásra váró országokra is. Ezt az „ifjúsági garanciát” a megfelelő uniós alapokból kellene finanszírozni. A szociális partnerekkel, köztük a kereskedelmi és ipari kamarákkal és más vállalkozói szövetségekkel együttműködve duális képzést kellene kialakítani.

1.16. Noha az EU törekszik arra, hogy az uniós alapok elosztásában nagyobb szerepet kapjanak a kormányok, a civil társadalom finanszírozását nem elsősorban a kormányokon keresztül kellene megoldani, mivel ez összeférhetlenségekhez vezethet. Az EU-nak támogatnia kellene a függetlenebb finanszírozási rendszerek létrehozását. A civil társadalom támogatásának független alapítványokra/alapokra épülő modelljei megfelelőbb mechanizmust jelenthetnének az uniós alapok elosztásához. Szorosan nyomon kellene követni az olyan alapvető követelményeket, mint a finanszírozás elosztásának és igénybevételének átláthatósága, az egyenlő bánásmód és a közfinanszírozás elosztása során az összeférhetlenségek, illetve a politikai beavatkozások elkerülése.

1.17. Az EGSZB tapasztalatai alapján úgy véli, hogy továbbra is az európai bizottsági és a nemzeti finanszírozási prioritások közé kell tartoznia a következőknek: a civil szervezetek nemzeti kapacitásépítése (forrásközpontok, koalíciók támogatása, képzési programok stb. formájában), a támogatás hatókörének szélesítése (különösen a fővárosokon kívüli területek és a helyi szintű szervezetek elérése), valamint a civil szervezetek részvételének elősegítése.

2. A bővítési menetrend általános értékelése és a civil szervezetek részvétele

2.1. Az EGSZB elismeri, hogy az EU bővítési politikája kulcsszerepet játszik az európai béke, biztonság és stabilitás biztosításában. A 2015. évi bővítési menetrend először határoz meg középtávú célkitűzést e politika terén. Bár egyértelműen kiderül, hogy a bővítési országok egyike sem áll majd készen az uniós csatlakozásra a jelenlegi Európai Bizottság hivatali idején belül, mégis nagyon fontos, hogy a Nyugat-Balkán országainak továbbra is egyértelmű kilátásaik lehessenek az uniós tagságra, valamint hogy előrelépéseiket és erőfeszítéseiket világos viszonyítási pontok alapján mérjék, nyomon kövessék és segítsék, tekintetbe véve, hogy az adott ország mit kíván elérni, illetve hogy hova kellene eljutnia.

2.2. Pozitív lépést jelent, hogy az országjelentésekben a politikai kritériumok között egy külön részben a civil társadalomról is szó esik, és bizonyos mértékben az is, hogy a tárgyalási fejezeteknek még inkább szerves része lett a civil társadalom szerepe. Az Európai Bizottságnak a civil társadalom számára kedvező környezet alakulásának nyomon követésekor és az aktuális helyzet felmérésekor szoroson figyelemmel kell kísérnie, hogy a civil társadalom uniós támogatására vonatkozó iránymutatásait mennyire követik a bővítési országokban. Az iránymutatásoknak emellett maguknak a csatlakozásra váró országoknak a számára is referenciaként és útmutatásként kellene szolgálniuk.

2.3. Az EGSZB ismét kijelenti, hogy a szociális párbeszéd kiemelten fontos a Nyugat-Balkán és az EU gazdasági fejlődéséhez. A szociális partnerek számára jelentkező specifikus nehézségeket az országértékelésekben és -jelentésekben módszeresebben és részletesebben kellene tárgyalni. Különös figyelmet kellene fordítani a lakosság munkajogi és szociális biztosításának fenntartására.

2.4. Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottságnak azt a szándékát, hogy a bővítési országok által kidolgozandó gazdasági reformprogramokhoz kapcsolódó munka során nagyobb hangsúlyt kapjon a foglalkoztatás és a szociális kihívások. Ebbe a folyamatba a civil szervezeteket is be kell kapcsolni, és véleményüket és szakértelmüket nemzeti és uniós szinten is figyelembe kell venni, elkerülve az olyan helyzeteket, amikor a civil szervezeteket csupán utólag tájékoztatják a már eldöntött stratégiákról és cselekvési tervekről. A nemzeti hatóságoktól meg kell követelni, hogy biztosítsák a civil szervezetek hatékony bevonását.

2.5. A civil társadalomnak a csatlakozási folyamatban való részvétele a következőkből áll: (1) közvetlen részvétel a tényleges tárgyalásokban (például átvilágítás, a nemzeti álláspontok előkészítése, a folyamat nyomon követése), (2) szociális és civil párbeszéd a politikák kialakításához és a vívmányokkal való jogharmonizációhoz kapcsolódóan, (3) részvétel az előcsatlakozási támogatások programtervezésében, (4) a reformfolyamatok előrehaladásának és társadalmi hatásainak független nyomon követése. E szerepek betöltéséhez megfelelő pénzügyi támogatásra van szükség a nemzeti kormányokon és az uniós előcsatlakozási támogatáson keresztül.

2.6. Az EGSZB küldetesként, de kihívásként is tekintett arra, hogy felhívja a figyelmet a civil társadalom szerepére és a szociális partnereknek a csatlakozási folyamatba való bevonására. Voltak országok, amelyek kormánya nem változtatott negatív hozzáállásán a civil társadalommal szemben, így ezekben az országokban a konzultatív vegyes bizottságok (kvb-k) ajánlásai alig találtak visszhangra. Mindazonáltal a kvb-k, még ha csekély hatással voltak is a kormányzati politikákra, lehetőségeket teremtettek a civil társadalom, az EU és a nemzeti politikusok és tisztviselők közötti közvetlen eszmecsere. Ezt szem előtt tartva nagyon jó hatással lenne a kvb-kre, ha több támogatást kapnának az Európai Bizottságtól, a Tanácstól és az EP-től, és szorosabban együttműködhetnének velük, így gondoskodva arról, hogy minden fontos döntéshozatali szinten meghallják az adott országokban zajló társadalmi és szociális párbeszéd során a csatlakozás országos realitásaival kapcsolatban elhangzó legfontosabb aggodalmakat.

2.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy – ahogy azt az Európai Bizottság is kijelentette – a regionális gazdasági fejlődés és az összekapcsoltság előmozdítása, valamint regionális együttműködés a stabilizációs és társulási megállapodások, illetve a bővítési folyamat fontos és alapvető eleme. Ebbe az irányba mutató pozitív fejlemény az üzleti jellegű civil szervezetek közötti regionális együttműködés terén a Kamarák Beruházási Fórumáról (Chambers' Investment Forum, CIF)⁽²⁾ szóló megállapodás aláírása. A CIF alap gondolata az, hogy – a berlini folyamat prioritásaival összhangban – a kamarákon keresztül bevonják a régió üzleti szféráját a Nyugat-Balkán gazdasági prosperitása szempontjából fontos projektek végrehajtásába.

⁽²⁾ A Kamarák Beruházási Fórumát a nyugat-balkáni régió országai, Szlovénia és Horvátország nemzeti kereskedelmi és iparkamaráinak nonprofit szervezeteként a 2015 augusztusában, Bécsben tartott nyugat-balkáni konferencia kapcsán hozták létre.

2.8. Az EGSZB-nek komoly aggályai vannak amiatt, hogy néhány ország a gyülekezés, az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadsága, illetve a sajtó függetlensége terén jelentős visszaesést mutat ⁽³⁾ (ilyen ország mindenekelőtt Montenegró, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Törökország, de a gyülekezési szabadságra vonatkozó jogi keret terén Szerbia is). Ez utóbbi szabadságjogok előfeltételei a szilárd demokráciák létrejöttének és az élénk civil társadalmi élet kialakulásának. Ennek kapcsán erőteljesen támogatjuk azon iránymutatások maradéktalan végrehajtását, amelyeket a Bővítési Főigazgatóság a csatlakozó országokbeli civil társadalom 2014–2020 közötti fejlesztéséről, illetve a tömegtájékoztató szabadságának és integritásának a 2014–2020-as időszakban történő uniós támogatásáról dolgozott ki. Továbbra is kihívást jelent azonban az, hogy miként biztosíthatjuk, hogy a tömegtájékoztató elérje az európai hallgatóságot, hiszen őket is megfelelően tájékoztatni kell a bővítési politika céljáról és dinamikájáról.

2.9. A civil szervezetek alapvetően fontos szerepet játszanak a politikák kidolgozásában és nyomon követésében, és általában véve a működő demokrácia biztosításában. A civil szervezetek (különösen a megfigyelést végzők, valamint a kritikus politikai folyamatokat szoroson nyomon követő vagy a választási csalásokat és politikai korrupciót feltáró független újságírói szövetségek) legitimitásával és elszámoltathatóságával kapcsolatos, néhány bővítési országban történt 2015-ös támadások komoly aggodalomra adnak okot. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy valamennyi folyamatban bővíteni kell a kommunikációt és a párbeszédet, és legfőképpen el kell érni mind az uniós, mind a bővítési országok polgárait.

2.10. A jogállamiságot és az alapjogokat illetően nagyobb figyelmet kell fordítani a sérülékeny és hátrányos helyzetű csoportok és a kisebbségek, különösen a romák helyzetére. Egyértelmű eredményeket kell elérni ezen a területen, s emellett további előrelépések szükségesek az egyes etnikumok közötti kapcsolatok, valamint a kisebbségek védelme és a kisebbségi jogok (az oktatás, a médiához való hozzáférés, a kisebbségi nyelvek használata többek közt a közigazgatásban stb.) terén.

2.11. Az EGSZB 2015. december 10-i véleményében ⁽⁴⁾ foglalkozott a biztonságos származási országok jegyzékéről szóló európai bizottsági javaslattal, és kitart az abban megfogalmazott alapelvek mellett. A biztonságos származási országok jegyzékébe való felvételt megalapozott vizsgálatról kell függővé tenni. A válságövezetekbe való, megkérdőjelezhető visszatoloncolásokról a közelmúltban a médiában megjelent beszámolók fényében az érintett menekültek emberi jogaihoz való felelős hozzáállás ugyancsak fontos a biztonságos harmadik országok meghatározása szempontjából.

2.12. A bővítési politikának maradéktalanul teljesítenie kell azt a feladatot, hogy tájékoztassa az európai polgárokat a bővítés jelentőségéről az egész kontinens biztonságára és jólétére nézve – ez segítene a további bővítésektől való félelem mérséklésében, amely az idegengyűlölet más formáival együtt könnyen felütheti a fejét, különösen gazdasági válságok és a jelenlegi menekültválság idején.

2.13. Az uniós intézmények gondoskodtak arról, hogy többféle konzultációs csatornán keresztül érintkezzenek a civil társadalommal, így gyűjtve adatokat a csatlakozással kapcsolatos reformok alakulásáról. Ilyen csatorna például az online levelezés, a Brüsszelben rendezett évenkénti civil társadalmi konzultációk, az érintett országokban szervezett találkozók vagy az uniós tisztviselők látogatásával összekötött tájékoztatók és nyilvános rendezvények. Az Európai Bizottság a civil szervezetek által kidolgozott független nyomonkövetési jelentésekre is nyitott volt, viszont kétségkívül jóval proaktívabban viszonyult a nem kormányzati szervezetekhez, mint a szakszervezetekhez és a vállalkozói szövetségekhez. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az európai uniós csatlakozási folyamat átláthatóságának és befogadó jellegének fokozása tárgyában készült EGSZB-veleménnyel (REX/401) összhangban javítson az általa alkalmazott megközelítésen, és tegyen további lépéseket.

2.14. A civil szervezetek folyamatos küzdelmet folytatnak pénzügyi fenntarthatóságukért a Nyugat-Balkánon. Bevételeik elsősorban külföldi adományokból és az állami költségvetésekből (ezen belül például a lottóbevételekből) származnak, alternatív finanszírozási forrásokat csak ritkán vesznek igénybe. A pénzbeli és nem pénzbeli állami támogatások szétosztása gyakran nem átlátható mechanizmusok révén történik, és mennyiségük sem elegendő. A civil szervezeteknek ezért folyamatosan dolgozniuk kell azon, hogy pénzügyi függetlenségük és fenntarthatóságuk biztosítása érdekében finanszírozási forrásaikat diverzifikálják. Ha bevételeik csak egy vagy két forrásból származik, az túlzottan függővé teszi őket attól, hogy ezek rendelkezésre állnak-e, és nem nyújt számukra elegendő pénzügyi biztonságot és autonómiát.

⁽³⁾ Balkáni Civiltársadalmi Fejlesztési Hálózat (Balkan Civil Society Development Network): „Enabling Environment for Civil Society Development Progress Reports and Enlargement Strategy 2015 Background Analysis” [Kedvező környezet a civil társadalom fejlődéséhez Eredményjelentések és bővítési stratégia, 2015. évi háttérelmzés], <http://www.balkancsd.net/novo/wp-content/uploads/2015/11/202-1-BCSDN-2015-Enlargement-Package-Background-Analysis.pdf>; Human Rights Watch: „A Dangerous Profession: MEDIA Under Threat” [Veszélyes foglalkozás: a sajtó fenyegetés alatt], 2015. július 15., <https://www.hrw.org/node/279063>; a „Riporterek határok nélkül” Macedóniáról: <http://en.rsf.org/macedonia.html>

⁽⁴⁾ Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye az alábbi tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló 2013/32/EU irányelv alkalmazása céljából a biztonságos származási országok közös uniós jegyzékének létrehozásáról, valamint a 2013/32/EU irányelv módosításáról”, COM (2015) 452 final (HL C 71., 2016.2.24., 82. o.).

2.15. Ahhoz, hogy a bővítési országokban elismerjék a civil szervezetek gazdasági értékét, a releváns adatok gyűjtésére és még inkább olyan lépésekre van szükség, amelyek felhívják a figyelmet az általuk betöltött szerepre. A nyugat-balkáni országok civil szervezeteinél alkalmazottként vagy önkéntesként dolgozókról továbbra is csak korlátozott mértékben állnak rendelkezésre hivatalos adatok és statisztikák. Munkajogi szempontból a civil szervezeteket továbbra is a többi foglalkoztatóhoz hasonlóan kezelik, azonban nem vonják be őket kellőképpen a potenciális foglalkoztatók számára ösztönzőket teremtő állami foglalkoztatási politikákba. Ennek a civil szervezeteket hátrányosan megkülönböztető bánásmódnak az az oka, hogy az állam oldaláról nem ismerik el kellőképpen a civil társadalmat mint a foglalkoztatást teremtő szektorok egyikét. A nemzeti hatóságoknak és az Európai Bizottságnak a statisztikai prioritások meghatározásakor fokozottan figyelembe kellene venniük a civil szervezetek adatgyűjtésre és az egyes országokban tapasztalható konkrét akadályok felmérésére tett közelmúltbeli erőfeszítéseit ⁽⁵⁾.

Kelt Brüsszelben, 2016. február 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

⁽⁵⁾ Az *Economic Value of the Non-Profit Sector in the Countries of the Western Balkans & Turkey* [A nonprofit szektor gazdasági értéke a Nyugat-Balkán országaiban és Törökországban] című tanulmány, melyet Dubravka Velat készített, és a Balkáni Civil Társadalmi Fejlesztési Hálózat (Balkan Civil Society Development Network, BCSDN) 2015 decemberében publikált, az alábbi címen tekinthető meg: http://www.balkancsd.net/economic-value-of-the-non-profit-sector-in-the-western-balkans-and-turkey/63-12-report-on-the-economic-value-of-the-non-profit-sector-in-the-wbt_final/